

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 453. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992356722048/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

gast, en Menneskeæder, der lige er kommen hjem, har lugtet Menneskekød og nu beslutter at spise Tommeliden og alle dennes Sædskende til Frokost næste Morgen. Foreløbigt skal de bringes op paa Loftet. «Naar blot ikke Jere egne tre Smaa vaagner!» indvendes der. «Hvorfor?» «For saa er de fremmede Børn sandelig ikke sikre. Jeres er saa forhippede paa Menneskekød, at de nylig nær havde suget Blodet ud af mig selv.» «Er det muligt? den Forstand og Dannelse havde jeg ikke tiltroet dem.» Hans Kone græder. «Kone, lad være med den Følsomhed. Jeg kan ikke udstaa den blødagtige Opdragelse; alle disse Fordomme, al denne Overtro og dette Sværmeri har jeg bestandig afskyet; ægte djærv Natur det er min Sag.»

I hvor mange Retninger denne Satire nu saaledes end gaar, saa er den dog i alle Retninger literær. Ud over Literaturen og ind paa Livets Omraade naaer den aldrig. Ifland og Kotzebue, den højtravende antike Stil og den spidsborgerligt indskrænkede Kritik, *Tryllefløjten's* Tekst og Nicolais Rejsbeskrivelser, det lærde Pedanteri og Literaturtidenden, det er de stadige Syndebukke.

Engang imellem er det for at ramme Oplysningen og dens Tilbehør nødvendigt at røre ved andre Magter. Saaledes kommer Kongen i *Den besløvede Kat*, som sætter Hof-Videnskabsmanden paa lige Trin med Hofnarren, lever for Paradetjenesten, fryder sig ved at høre Astronomiens store Tai remses op, og giver hele sin Yndest til Gengæld for en velsmagende Kanin — ganske vist ikke til at stille Kongemagten i det fordelagtigste Lys. Men dette er sket halv tilfældigt. Naar Loven her i Stykket kaldes «Popanz» (Skræmmebillede, Bussemand), der som Mus maa krybe i et Muschul og bliver ædt af Katten, og naar Hinze kort efter raaber: *Leve tiers état!* (Tredjestand) da er dette et godt Eksempel paa det egenlige romantiske Vaas, fuldstændigt meningsløst, Slag i Vandet efter Ingenting. — Kun i et eneste Stykke fra Tiecks Ungdom *Hanswurst som Emigrant* er der et Glimt af politisk Satire; thi Hanswurst er her ingen Anden end Prinsen af Artois som Emigrant og fattig Stymper, der maa ride paa sin Tjeners Ryg i Mangel af Ridchest. Men dette Stykke blev hele Tiecks Liv igennem utrykt.

Man forstaa derfor let, at Kotzebues Forsøg paa ad politisk Vej at ramme Tieck maatte mislykkes. Da han i Aaret 1802 havde opnaaet Adgang til Hoffet, stræbte han at hævne sig